ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PHILIPPE LÉGER

της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 *

1. Τα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Bundesverwaltungsgericht στο Δικαστήριο αφορούν την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση περί των ποσοστώσεων γάλακτος. Αφορούν, ακριβέστερα, το τμήμα της ρυθμίσεως αυτής το οποίο, θεσπισθέν κατόπιν των αποφάσεων του Δικαστηρίου Mulder [1] και Von Deetzen [2], εφαρμόζεται στους παραγωγούς γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων που υπήχθησαν προηγουμένως στη νομοθεσία περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και για τη μετατροπή βοοειδών γαλακτοπαραγωγής.

I — Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

2. Η κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων θεσπίστηκε το 1968 με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 804/68 [3]. Επειδή η κατάσταση στην αγορά αυτή χαρακτηριζόταν, από την αρχή, από μια τάση ελλείψεως ισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζητήσεως η οποία συνεπαγόταν διαρθρωτικά πλεονάσματα, η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση χαρακτηρίζεται από τη μέριμνα του νομοθέτη να ανακόψει την αύξηση της παραγωγής.

Το καθεστώς πριμοδοτήσεων μη εμπορίας και μετατροπής

3. Ακολούθως, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1078/77 [4] προέβλεψε ορισμένα μέτρα αποσκοπούντα στη μείωση της προσφοράς. Μεταξύ άλλων, θεσπίστηκε καθεστώς πριμοδοτήσεων υπέρ των αγροτών που παραιτούνται από την εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων που προέρχονται από την εκμετάλλευσή τους για περίοδο πέντε ετών ή που μετατρέπουν τις αγέλες τους βοοειδών γαλακτοπαραγωγής στρεφόμενοι προς την παραγωγή κρέατος για περίοδο τεσσάρων ετών.

Το καθεστώς της συμπληρωματικής εισφοράς

4. Το 1984 διαπιστώθηκε ότι, παρά τα θεσπισθέντα μέτρα, η αύξηση της γαλακτοπαραγωγής εξακολουθούσε ακατάπαυστα. Επειδή κατέστησαν αναγκαία πιο αυστηρά μέτρα, η κοινή οργάνωση αγοράς του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων τροποποιήθηκε, επομένως, εκ βάθρου με τη σύσταση

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — Απόφαση της 28ης Απριλίου 1988, 120/86 (Συλλογή 1988, σ. 2321).

2 — Απόφαση της 28ης Απριλίου 1988, 170/86 (Συλλογή 1988, σ. 2355).

3 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82).

4 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (JO L 131, σ. 1).

του καθεστώτος των συμπληρωματικών εισφορών, καλουμένου επίσης «καθεστώτος των ποσοστώσεων γάλακτος».

5. Το άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 856/84 [5], θέσπισε σύστημα συμπληρωματικής εισφοράς οφειλομένης απ' όλους τους παραγωγούς (εναλλακτική λύση Α) ή όλους τους αγοραστές (εναλλακτική λύση Β) γάλακτος αγελάδας επί των ποσοτήτων που υπερβαίνουν μια ετήσια ατομική ποσότητα αναφοράς, η οποία καλείται «ποσόστωση γάλακτος». Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας επέλεξε την εναλλακτική λύση Α.

6. Δυνάμει της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, το άθροισμα των ποσοτήτων αναφοράς που απονέμονται στα υποκείμενα στην εισφορά πρόσωπα εντός ενός κράτους μέλους δεν μπορεί να υπερβαίνει μια εγγυημένη συνολική ποσότητα, διαφέρουσα ανάλογα με τα κράτη μέλη και ίση προς το άθροισμα των ποσοτήτων γάλακτος που παραδόθηκαν σε επιχειρήσεις επεξεργαζόμενες ή μεταποιούσες το γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα εντός εκάστου κράτους μέλους κατά το ημερολογιακό έτος 1981, προσαυξημένων κατά 1 %.

7. Οι γενικοί κανόνες σχετικά με την εφαρμογή της συμπληρωματικής εισφοράς θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84 [6]. Στη Γερμανία, η ποσότητα αναφοράς καθορίστηκε βάσει του έτους 1983. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του τελευταίου αυτού κανονισμού προβλέπει πράγματι ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν ότι στο έδαφός τους η ποσότητα αναφοράς είναι ίση με την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που παραδόθηκε ή αγοράστηκε κατά το ημερολογιακό έτος 1982 ή το ημερολογιακό έτος 1983, πολλαπλασιαζομένη με ποσοστό που καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να μην ξεπεραστεί η εγγυημένη ποσότητα που καθορίζεται στο άρθρο 5γ του τροποποιηθέντος κανονισμού 804/68.

8. Το σύστημα αυτό δεν προέβλεπε τη δυνατότητα χορηγήσεως ποσοστώσεως στους παραγωγούς οι οποίοι, λόγω της συμμετοχής τους στο προσωρινό καθεστώς μη εμπορίας του κανονισμού 1078/77, δεν είχαν παραδώσει ή πωλήσει γάλα κατά τη διάρκεια του επιλεγέντος για τη χορήγηση ποσοστώσεων έτους αναφοράς (οι παραγωγοί καλούνται συνήθως «παραγωγοί SLOM» [7]).

9. Με τις δύο αποφάσεις που εξέδωσε στις προπαρατεθείσες υποθέσεις Mulder και Von Deetzen, το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή η ρύθμιση, στο μέτρο που δεν προέβλεπε τη χορήγηση ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς Slom, προσέβαλλε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που οι παραγωγοί αυτοί μπορούσαν να έχουν στον περιορισμένο χαρακτήρα των αποτελεσμάτων του καθεστώτος στο οποίο υπάγονταν και, επομένως, έπρεπε να είναι άκυρη.

5 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 90, σ. 10).

6 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), ο οποίος καλείται άλλως: επίδικος κανονισμός.

7 — Η έκφραση «Slom» προέρχεται από το ολλανδικό slachtoffers omschakeling που σημαίνει «θύματα μετατροπής». Τα αρχικά SLOM υπήρχαν προηγουμένως στην ολλανδική πρακτική: προέρχονται από τη φράση Stopzetting Leveranties en Omschakeling Melkproduktie, που σημαίνει «παύση παραδόσεως και μετατροπή της γαλακτοπαραγωγής».

10. Προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις αυτές, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 [8], το άρθρο 1 του οποίου προσθέτει στον κανονισμό 857/84 το άρθρο 3α, προβλέποντας την προσωρινή χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς σε ορισμένες κατηγορίες παραγωγών που μετέσχον στα καθεστώτα μη εμπορίας και πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

11. Με τις αποφάσεις Spagl [9] και Pastätter [10], οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 3α κρίθηκαν άκυρες. Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι διατάξεις αυτές προσέβαλλαν τη δικαιολογημένη προσδοκία των παραγωγών που είχαν λάβει μέρος στο καθεστώς μη εμπορίας. Αφενός, σύμφωνα με το γράμμα της παραγράφου 1, οι παραγωγοί των οποίων η περίοδος μη εμπορίας έληγε πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 αποκλείονταν, πράγματι, από τη χορήγηση ποσοστώσεως SLOM χωρίς νόμιμη αιτία. Αφετέρου, ο προβλεπόμενος από την παράγραφο 2 κανόνας περιόριζε την προσωρινή ειδική ποσότητα αναφοράς σε ποσοστό 60 % της ποσότητας γάλακτος που παραδόθηκε ή πωλήθηκε από τον παραγωγό κατά την περίοδο των δώδεκα μηνών πριν από την αίτηση για πριμοδότηση μη εμπορίας, πράγμα που αντιστοιχούσε σε ποσοστό μειώσεως 40 %, το οποίο κρίθηκε υπερβολικό σε σύγκριση με τα ποσοστά που ίσχυσαν για τους άλλους παραγωγούς.

12. Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, του επίδικου κανονισμού τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος ΙΙ, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1639/91 [11] προς συμμόρφωση με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Spagl και Pastätter. Προστέθηκε έτσι ένα δεύτερο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η κατηγορία των παραγωγών που μπορούν να τύχουν της προβλεπομένης από το άρθρο 3α ειδικής ποσότητας αναφοράς διευρύνεται περιλαμβάνουσα τους παραγωγούς των οποίων η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, σε εκτέλεση της υποχρεώσεως που ανελήφθη δυνάμει του κανονισμού 1078/77, έληξε κατά τη διάρκεια του έτους 1983.

13. Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, έχει ως εξής:

«Στον παραγωγό:

— του οποίου η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εφαρμογήν της δέσμευσης που έχει αναληφθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77, έληξε το 1983 (...)

ή

— (...)

8 — Κανονισμός της 20ής Μαρτίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2).

9 — Απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89 (Συλλογή 1990, σ. I-4539).

10 — Απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-217/89 (Συλλογή 1990, σ. I-4585).

11 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 150, σ. 35).

παρέχεται προσωρινά, μετά από αίτησή του η οποία πρέπει να διατυπωθεί εντός τριμήνου από την 1η Ιουλίου 1991, μια ειδική ποσότητα αναφοράς υπό τους όρους που ορίζονται στα στοιχεία α', β' και δ'.»

II — Τα πραγματικά περιστατικά και η εθνική διαδικασία

14. Τον Ιούνιο 1981 ο G. Wilkens, προσφεύγων της κύριας δίκης, έλαβε πριμοδότηση για τη μετατροπή της αγέλης του βοοειδών γαλακτοπαραγωγής σε βοοειδή για την παραγωγή κρέατος.

15. Τον Μάρτιο 1983, προβαίνοντας σε έλεγχο της εκμεταλλεύσεως, η Bezirksregierung Hannover (περιφερειακή κυβέρνηση του Αννοβέρου) διαπίστωσε μη σύννομες ενέργειες στη σφαγή των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής. Ακύρωσε την απόφαση περί χορηγήσεως της πριμοδοτήσεως μετατροπής και ζήτησε την επιστροφή εντόκως της ήδη καταβληθείσας πρώτης δόσεως της πριμοδοτήσεως.

16. Η ασκηθείσα από τον G. Wilkens προσφυγή απορρίφθηκε με απόφαση του Verwaltungsgericht Hannover της 11ης Σεπτεμβρίου 1985, όπως και η κατά της αποφάσεως αυτής ασκηθείσα έφεση, με την από 26 Απριλίου 1990 απόφαση του Oberverwaltungsgericht Lüneburg. Οι δύο αποφάσεις απέκτησαν ισχύ δεδικασμένου.

17. Τον Ιούνιο 1989 ο G. Wilkens ζήτησε προσωρινή ειδική ποσότητα αναφοράς για να επαναλάβει τη γαλακτοπαραγωγή. Το Landwirtschaftskammer Hannover (στο εξής: Γεωργικό Επιμελητήριο του Αννοβέρου), καθού της κύριας δίκης, πιστοποίησε ότι συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση ειδικής ποσοστώσεως, με την επιφύλαξη πάντως του δικαιώματος ανακλήσεως της πιστοποιήσεώς του στην περίπτωση κατά την οποία η διαδικασία, η οποία τότε εκκρεμούσε ενώπιον του Oberverwaltungsgericht, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση της πριμοδοτήσεως ή της λαμβανομένης υπόψη ποσότητας γάλακτος για τον υπολογισμό της πριμοδοτήσεως.

18. Λόγω της αποφάσεως που εξέδωσε στις 26 Απριλίου 1990 το Oberverwaltungsgericht Lüneburg επικυρώνοντας την ανάκληση της πριμοδοτήσεως, το Γεωργικό Επιμελητήριο του Αννοβέρου ανακάλεσε, με απόφαση της 13ης Ιουλίου 1992, την προσωρινή πιστοποίηση. Συνεπώς, δεν ήταν δυνατό να χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο ειδική ποσότητα αναφοράς.

19. Η ασκηθείσα από τον G. Wilkens προσφυγή κατά της αποφάσεως περί ανακλήσεως απορρίφθηκε από το Verwaltungsgericht Hannover, όπως και η ενώπιον του Oberverwaltungsgericht Lüneburg ασκηθείσα έφεση.

20. Κατόπιν αυτού, ο προσφεύγων της κύριας δίκης άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht.

III — Τα προδικαστικά ερωτήματα

21. Κρίνοντας ότι η λύση της διαφοράς εξηρτάτο από την ερμηνεία και, ενδεχομένως, από το κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του επίδικου κανονισμού, ο οποίος φαίνεται να εξαρτά την προσωρινή χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς από την κανονική εκτέλεση της υποχρεώσεως μη εμπορίας ή μετατροπής που ανελήφθη δυνάμει του κανονισμού 1078/77, το Bundesverwaltungsgericht ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αποκλείει το άρθρο 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, τη χορήγηση προσωρινής ειδικής ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς, από τους οποίους απαιτείται να επιστρέψουν την πριμοδότηση μη εμπορίας ή μετατροπής επειδή παρέβησαν την αναληφθείσα υποχρέωση;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, συμβιβάζεται η ρύθμιση αυτή με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας;»

IV — Η απάντηση στα ερωτήματα

22. Με το πρώτο ερώτημα, το Bundesverwaltungsgericht ερωτά αν ένας παραγωγός, ο οποίος ανέλαβε υποχρέωση μη εμπορίας ή μετατροπής δυνάμει του κανονισμού 1078/77 [12], αλλά ο οποίος δεν δικαιούται πλέον της αντίστοιχης πριμοδοτήσεως για τον λόγο ότι δεν τήρησε τις απορρέουσες από τη δέσμευση αυτή υποχρεώσεις, μπορεί εντούτοις να τύχει ειδικής ποσότητας αναφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του επίδικου κανονισμού, για την επανάληψη της γαλακτοπαραγωγής.

23. Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν, στην περίπτωση που από το τελευταίο κείμενο προκύπτει ότι ο οικείος επιχειρηματίας δεν δικαιούται να λάβει ειδική ποσότητα αναφοράς, οι διατάξεις που ερμηνεύθηκαν με τον τρόπο αυτό συμβιβάζονται με την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την αρχή της αναλογικότητας.

24. Επειδή υποστηρίζω την ερμηνεία της συναφούς ρυθμίσεως, την οποία θα προτείνω στο Δικαστήριο, ιδίως στις δύο αυτές αρχές, θα εξετάσω ταυτόχρονα τα δύο ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

12 — Στη συνέχεια των προτάσεών μου, για λόγους απλουστεύσεως, ο όρος «μη εμπορία» νοείται ως «μη εμπορία ή μετατροπή».

25. Τα ερωτήματα αυτά αφορούν τις διατάξεις του άρθρου 3α του επίδικου κανονισμού, που προστέθηκαν στο κείμενο αυτό κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 1639/91 με σκοπό ιδίως την εφαρμογή του καθεστώτος της συμπληρωματικής εισφοράς στους παραγωγούς των οποίων η περίοδος μη εμπορίας έληξε το 1983. Κατά το Bundesverwaltungsgericht, «οι λόγω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα μη εμπορίας υποχρεώσεις του προσφεύγοντος έληξαν πράγματι όταν ακυρώθηκε, στις 2 Μαρτίου 1983, η χορήγηση της πριμοδοτήσεως» [13].

26. Όπως ορθώς τονίζει το αιτούν δικαστήριο [14], το γράμμα των εφαρμοστέων διατάξεων δεν μας βοηθά πολύ, δεδομένου ότι αυτό επιτρέπει δύο ερμηνείες.

27. Η τιθεμένη για τη χορήγηση ειδικής ποσοστώσεως προϋπόθεση της λήξεως της περιόδου μη εμπορίας το 1983, «(...) κατ' εφαρμογήν της δέσμευσης που έχει αναληφθεί δυνάμει του κανονισμού 1078/77», μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο παραγωγός πρέπει να έχει προηγουμένως εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη δέσμευση αυτή. Ακόμη και αν η φύση των υποχρεώσεων, των οποίων η αθέτηση θα απαγόρευε τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, δεν διευκρινίζεται, μια τέτοια ερμηνεία θα σήμαινε ότι το ευεργέτημα του καθεστώτος της συμπληρωματικής εισφοράς εξαρτάται από την τήρηση της δεσμεύσεως που ανελήφθη στο πλαίσιο του καθεστώτος μη εμπορίας, το οποίο εν προκειμένω αμφισβητείται με την απόφαση περί ακυρώσεως της χορηγηθείσας στον G. Wilkens πριμοδοτήσεως.

28. Η προϋπόθεση αυτή, όμως, μπορεί επίσης να περιορίζεται στην απαίτηση να έχει παρέλθει η περίοδος μη εμπορίας 1983, υπέρ αυτού δε συνηγορεί ο στόχος της μεταρρυθμίσεως που οδήγησε τον κοινοτικό νομοθέτη στην τροποποίηση του περιεχομένου του άρθρου 3α. Πράγματι, ας υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 1639/91 αποσκοπεί ακριβώς στην επέκταση του καθεστώτος της συμπληρωματικής εισφοράς στους παραγωγούς των οποίων η περίοδος μη εμπορίας έληξε κατά τη διάρκεια του έτους 1983 [15]. Σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή, η αναφορά στην «(...) εφαρμογή της δέσμευσης που έχει αναληφθεί δυνάμει του κανονισμού 1078/77» χρησιμεύει απλώς για την υπόδειξη της ρυθμίσεως επί της οποίας βασίζεται η οικεία δέσμευση.

29. Επομένως, για να δοθεί απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα, επιβάλλεται η εξέταση του στόχου που επιδιώκει τόσον η εφαρμοστέα κανονιστική ρύθμιση όσον και, ειδικότερα, το άρθρο 3α του επίδικου κανονισμού.

30. Όπως ανέφερα, το καθεστώς της συμπληρωματικής εισφοράς, όπως και το καθεστώς μη εμπορίας, αποσκοπεί στη βελτίωση της καταστάσεως στην οποία βρίσκεται η αγορά των γαλακτοκομικών προϊόντων εντός

13 — Μέρος ΙΙ, παράγραφος 1, της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

14 — Όπ.π., παράγραφοι 2 και 3.

15 — Βλ. την παράγραφο 12 των προτάσεών μου.

της Κοινότητας, η οποία χαρακτηρίζεται από διαρθρωτικά πλεονάσματα που οφείλονται στην έλλειψη ισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζητήσεως [16].

31. Ο κύριος στόχος των διαδοχικών αυτών ρυθμίσεων έγκειται στην αποκατάσταση της ισορροπίας στην αγορά του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων με τη μείωση της προσφοράς.

32. Το άρθρο 3α του επίδικου κανονισμού, που επιδιώκει να καταστεί δυνατό στους παραγωγούς που δεσμεύθηκαν δυνάμει του καθεστώτος μη εμπορίας να τύχουν του καθεστώτος της συμπληρωματικής εισφοράς, βρίσκεται στο μεταξύ των δύο συστημάτων σημείο τομής.

33. Δικαιολογείται από την ανάγκη προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των παραγωγών αυτής της κατηγορίας.

34. Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι το αρχικό καθεστώς της συμπληρωματικής εισφοράς δεν ελάμβανε υπόψη την περίπτωση των παραγωγών που υπήχθησαν στο καθεστώς μη εμπορίας, οι οποίοι δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς λόγω της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας.

35. Για να διασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο κοινοτικός νομοθέτης συμπλήρωσε επομένως τον επίδικο κανονισμό με την προσθήκη του άρθρου 3α, το οποίο ρυθμίζει τις λεπτομέρειες χορηγήσεως ειδικών ποσοστώσεων στους ενδιαφερομένους παραγωγούς.

36. Για να προσδιοριστεί το ακριβές περιεχόμενο του άρθρου 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του επίδικου κανονισμού, πρέπει να γίνει παραπομπή στη νομολογία του Δικαστηρίου από την οποία προέρχεται άμεσα το κείμενο αυτό [17].

37. Με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Mulder και Von Deetzen το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «(...) η ρύθμιση σχετικά με τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος συνεπάγεται (...) περιορισμούς για τους παραγωγούς *που, κατ' εφαρμογή της αναληφθείσας υποχρεώσεως βάσει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδωσαν γάλα* κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς» [18].

38. Επομένως, η χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς φαίνεται να επιφυλάσσεται σαφέστατα στους παραγωγούς που δεσμεύθηκαν δυνάμει του καθεστώτος μη εμπορίας, οι οποίοι *πράγματι δεν εμπορεύθηκαν* γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα κατά τη λήξη της περιόδου που αντιστοιχεί στη δέσμευσή τους.

16 — Πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1078/77 και πρώτη έως και τετάρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 856/84.

17 — Πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 764/89.

18 — Σκέψεις 25 και 14, αντιστοίχως. Η υπογράμμιση δική μου.

39. Η εμπορία γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων από έναν παραγωγό, κατά παράβαση της υποχρεώσεως που ανέλαβε δυνάμει του κανονισμού 1078/77, έχει δύο συνέπειες.

40. Αφενός, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού αυτού, το γράμμα του οποίου δεν ελήφθη υπόψη, η πριμοδότηση μη εμπορίας προφανώς δεν δικαιολογείται πλέον.

41. Με την απόφαση Jensen [19], το Δικαστήριο τόνισε ότι «(...) ο ουσιώδης νομικός λόγος της χορήγησης και της οριστικής κτήσης της πριμοδότησης και εμπορίας είναι η πραγματική παύση κάθε μορφής εμπορίας των εν λόγω προϊόντων για ολόκληρη την προβλεπόμενη περίοδο (...)».

42. Αφετέρου, δυνάμει του επίδικου κανονισμού, ο οικείος παραγωγός δεν μπορεί να θεωρείται ως ανήκων σ' αυτούς που μπορούν να διεκδικήσουν τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς.

43. Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3α προδήλως δεν καλύπτει τους παραγωγούς που παρέβησαν την υποχρέωσή τους περί μη εμπορίας. Η διάταξη αυτή, αντιθέτως, αποσκοπεί στην προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των παραγωγών οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1078/77, δεν εμπορεύθηκαν γάλα χωρίς εντούτοις να παραιτηθούν από την επανάληψη της παραγωγής και την εμπορία κατά τη λήξη της νόμιμης διάρκειας της υποχρεώσεώς τους.

44. Δεν μπορεί να γίνει δεκτό ένας τέτοιος παραγωγός να επικαλείται *την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης* έναντι της αρνήσεως χορηγήσεως σ' αυτόν ειδικής ποσοστώσεως.

45. Αν υποτεθεί ότι η απώλεια του δικαιώματος πριμοδοτήσεως οφείλεται σε παράβαση της υποχρεώσεως μη εμπορίας, η εμπιστοσύνη την οποία ο ενδιαφερόμενος μπόρεσε να έχει στον περιορισμένο χαρακτήρα των αποτελεσμάτων του καθεστώτος στο οποίο αρχικά υπήχθη, δηλαδή την αδυναμία εμπορίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων μόνον κατά τη διάρκεια ορισμένου χρόνου και το μεταγενέστερο δικαίωμα επαναλήψεως της εμπορίας αυτής, δεν έχει πλέον αντικείμενο: η απαγόρευση εμπορίας δεν ελήφθη υπόψη και το συνδεόμενο με την επανάληψη των πωλήσεων ζήτημα δεν τίθεται πλέον, δεδομένου ότι αυτή πραγματοποιήθηκε ήδη.

46. Πρέπει να τονιστεί ότι η άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως στην περίπτωση αυτή δεν συνιστά κύρωση. Η Επιτροπή ορθώς ανέφερε ότι η ανάκληση της πριμοδοτήσεως όπως και η άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως συνιστούν μόνον τις έννομες συνέπειες της εφαρμογής μιας νομικής ρυθμίσεως. Με την ίδια λογική, θεωρώ ότι, όταν

19 — Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, 199/87 (Συλλογή 1988, σ. 5045, σκέψη 30). Βλ., πιο πρόσφατα, την απόφαση της 6ης Ιουνίου 1996, C-127/94, Ecroyd (Συλλογή 1996, σ. I-2731, σκέψη 48).

δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενες από μια ρύθμιση προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαιώματος, η άρνηση του δικαιώματος αυτού δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύρωση, αλλά πρέπει απλώς να θεωρείται ως συνέπεια της οροθετήσεως του πεδίου εφαρμογής της οικείας ρυθμίσεως [20].

47. Ο εν λόγω παραγωγός βρίσκεται στην ίδια κατάσταση με αυτήν που βρίσκεται ο επιχειρηματίας ο οποίος, δεδομένου ότι δεν επέλεξε να τύχει των χορηγουμένων δυνάμει του κανονισμού 1078/77 πριμοδοτήσεων, ουδέποτε έπαυσε την παραγωγή του ή την εμπορία του γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων.

48. Όπως ανέφερε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αυτός ο παραγωγός υπάγεται, επομένως, στη γενική ρύθμιση της συμπληρωματικής εισφοράς του άρθρου 5γ, παράγραφος 1, του κανονισμού 804/68 και του άρθρου 2 του επίδικου κανονισμού, τα οποία προβλέπουν τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς υπολογιζομένης βάσει της ποσότητας γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που παραδόθηκε κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, πολλαπλασιαζομένης με ποσοστό που καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να μη ξεπεραστεί η καθορισθείσα σε κάθε κράτος μέλος εγγυημένη ποσότητα.

49. Ομοίως, συμμερίζομαι την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία ο παραγωγός που παρέβη την υποχρέωσή του αποκλείεται από τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς μόνον ως προς τις ποσότητες γάλακτος που διέθεσε στο εμπόριο.

50. Η απορρέουσα από αυτό ανάγκη των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, όπως υπενθύμισε η Επιτροπή, να μπορούν να καθορίζουν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τις ακριβείς ποσότητες γάλακτος που διατέθηκαν με τον τρόπο αυτό στην αγορά, επιβάλλεται κατά τη γνώμη μου από την απαίτηση για αποτελεσματική εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, η οποία προϋποθέτει τη συγκέντρωση αριθμητικών στοιχείων.

51. Δικαιολογείται επίσης από την εφαρμογή της *αρχής της αναλογικότητας*. Δυνάμει της αρχής αυτής, μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου πρέπει να είναι κατάλληλη για την πραγματοποίηση του επιδιωκομένου στόχου χωρίς να βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή του μέτρου.

52. Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι, ενώ αποκλείει τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς που διέθεσαν στο εμπόριο γάλα κατά παράβαση της υποχρεώσεώς τους, το άρθρο 3α επιτυγχάνει εντούτοις τον αρχικό στόχο του, ο οποίος έγκειται στο να καταστεί δυνατό στους παραγωγούς, που ανέστειλαν οποιαδήποτε εμπορία κατ' εφαρμογήν αυτής της υποχρεώσεως, να επαναλάβουν την παραγωγή τους.

20 — Βλ. τα όσα ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας Jacobs ως προς την έννοια της κυρώσεως στο κοινοτικό δίκαιο, ειδικότερα ως προς την ενίοτε υπερβολικά ευρεία έννοια που της αποδίδεται, στις προτάσεις του στο πλαίσιο της αποφάσεως της 27ης Οκτωβρίου 1992, C-240/90, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-5383), ιδίως το σημείο 30.

53. Η ερμηνεία που προτείνω δεν φαίνεται να είναι αντίθετη προς την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που ο υπολογισμός της ειδικής ποσοστώσεως και, επομένως, η ενδεχομένη μη χορήγησή της συναρτάται απολύτως με την ποσότητα γάλακτος που διατέθηκε στο εμπόριο κατά παράβαση της αναληφθείσας από τον παραγωγό υποχρεώσεως.

54. Ερμηνεία του κειμένου αυτού, όπως η προτεινομένη από το Συμβούλιο, η οποία συνίσταται στη στέρηση ενός παραγωγού ολόκληρης της ειδικής ποσοστώσεως παρόλον ότι μόνο μερικώς παρέβη την υποχρέωσή του, κατά τη γνώμη μου δεν αγνοεί την αρχή της αναλογικότητας. Οφείλεται απλώς σε μια άλλη μέριμνα, στηριζομένη στην αποτροπή που προκαλείται με την επαπειλουμένη άρνηση. Όμως, στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, αλλάζοντας επομένως χαρακτήρα, αποτελεί πραγματική κύρωση. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω διάταξη δεν είναι σαφής ως προς την έκταση των συνεπειών της παραβάσεώς της, αυτή η ερμηνεία δεν μου φαίνεται συμβατή ούτε με τις απαιτήσεις της ασφάλειας δικαίου ούτε με τον αποτρεπτικό χαρακτήρα της διατάξεως αυτής.

55. Κατά μείζονα λόγο, πρέπει να γίνει δεκτή η σκέψη περί αναλόγου προς την παράβαση της υποχρεώσεως μη εμπορίας περιορισμού της ειδικής ποσοστώσεως.

56. Δεν είναι πάντοτε τόσο εύκολο να καθοριστεί ποια ρύθμιση εφαρμόζεται στον παραγωγό που παρέβη την υποχρέωσή του, όπως μαρτυρεί η διατύπωση του υποβληθέντος από το αιτούν δικαστήριο ερωτήματος. Αυτό αναφέρεται στις συνέπειες, για τους παραγωγούς, της υποχρεώσεως επιστροφής της πριμοδοτήσεως λόγω παραβάσεως της υποχρεώσεώς τους, *χωρίς να διευκρινίζει περισσότερο τη φύση της προσαπτομένης παραβάσεως.*

57. Επομένως, τίθεται το ερώτημα αν άλλη παράβαση εκτός αυτής της υποχρεώσεως μη εμπορίας καθεαυτής μπορεί να αποκλείσει, κατά τον ίδιο τρόπο, τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς [21].

58. Με την απόφαση Drewes [22] το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι από διάφορες διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 1307/77 [23] προέκυπτε ότι το δικαίωμα για πριμοδότηση χάνεται σε περίπτωση μη εκπληρώσεως των διατυπώσεων της σημάνσεως και της καταγραφής των ζώων, που καθιστά αδύνατη την απόδειξη της χρησιμοποιήσεως των ζώων για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

59. Εντούτοις, η απόφαση αυτή, εκδοθείσα ενώ είχε εφαρμογή αποκλειστικώς ο κανονισμός 1078/77, δεν επιτρέπει να συναχθούν οι συνέπειες, ως προς τη χορήγηση ειδικής ποσό-

21 — Πράγματι, υποχρέωση αναληφθείσα δυνάμει του κανονισμού 1078/77 δεν περιλαμβάνει μόνο την υποχρέωση του παραγωγού να μη παραδώσει γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα προερχόμενα από την εκμετάλλευσή του κατά τη διάρκεια της περιόδου μη εμπορίας, αλλά καλύπτει επίσης, για παράδειγμα, την υποχρέωση να μην εκμισθώσει την αγέλη του βοοειδών γαλακτοπαραγωγής, ούτε να την εμπιστευθεί σε τρίτον επαχθώς ή άνευ ανταλλάγματος, ή ακόμη να πωλήσει την εν λόγω αγέλη μόνο για σφαγή ή εξαγωγή.

22 — Απόφαση της 18ης Απριλίου 1989, 358/87 (Συλλογή 1989, σ. 891, σκέψεις 23 επ.).

23 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 15ης Ιουνίου 1977, περί των τρόπων εφαρμογής του καθεστώτος πριμοδοτήσεων μη εμπορίας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και μετατροπής των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (ΟΙ L 150, σ. 24).

τητας αναφοράς, της απώλειας του δικαιώματος για πριμοδότηση που οφείλεται σε άλλους λόγους εκτός της μη εμπορίας καθεαυτής.

60. Αντιθέτως, στην προπαρατεθείσα απόφαση Ecroyd, ένα από τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούσε ακριβώς τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς στην περίπτωση μιας τέτοιας παραβάσεως.

61. Ουδείς αμφισβητούσε την πραγματική τήρηση εκ μέρους του αγρότη της αναληφθείσας από τον δικαιοπάροχό του υποχρεώσεως να μην εμπορεύεται γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα κατά την περίοδο μη εμπορίας [24]. Αυτό που ήταν υπό αμφισβήτηση ήταν η μη ανάληψη εκ μέρους του διαδόχου της γεωργικής εκμεταλλεύσεως υποχρεώσεως συνεχίσεως της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει ο δικαιοπάροχός του. Το Δικαστήριο έκρινε ότι «(...) δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η μη τήρηση μιας απλής διατυπώσεως, όπως (...) [αυτή], συνεπάγεται τον αποκλεισμό (...) [του παραγωγού] από το σύστημα μη εμπορίας, όπως αν δεν είχε πράγματι τηρήσει τη δέσμευση μη εμπορίας» [25].

62. Προσέθεσε ότι: «(...) διαπιστώνεται ότι η αίτηση [του παραγωγού] να [του] χορηγηθεί ειδική ποσότητα αναφοράς δεν μπορούσε να απορριφθεί με την αιτιολογία ότι δεν δεσμεύθηκε εγγράφως να συνεχίζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει ο δικαιοπάροχός [του]» [26].

63. Η απόφαση Ecroyd επικυρώνει, κατά τη γνώμη μου, την άποψη ότι η απόδειξη της μη εμπορίας αρκεί για να δικαιολογηθεί η χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, ακόμη και αν άλλες απαιτήσεις δεν τηρήθηκαν.

64. Το γεγονός ότι τα οικεία δικαιώματα και υποχρεώσεις, δυνάμει του επίδικου κανονισμού, είναι αυτά ενός παραγωγού που διαδέχθηκε επιχειρηματία του οποίου η συμμετοχή στο καθεστώς μη εμπορίας είχε γίνει δεκτή, δεν εμποδίζει την απόφαση του Δικαστηρίου να ισχύσει και σε μια περίπτωση κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έχει ή ισχυρίζεται ότι είχε από την αρχή αυτά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.

65. Και στις δύο περιπτώσεις, ο εκάστοτε παραγωγός δεσμεύεται από την υποχρέωση μη εμπορίας και, στην απόφαση Ecroyd, η απορρέουσα από τη μεταβίβαση της εκμεταλλεύσεως ιδιαιτερότητα, χαρακτηριζομένη από την υποχρέωση του διαδόχου να δεσμευθεί γραπτώς ότι θα συνεχίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ανέλαβε ο δικαιοπάροχός του, δεν κρίθηκε επαρκώς σημαντική ώστε η μη τήρησή της να μπορεί να δικαιολογήσει την ανάκληση της πριμο-

24 — Σκέψη 49.
25 — Όπ.π., σκέψη 50.
26 — Όπ.π., σκέψη 51.

δοτήσεως και την άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς.

66. Βεβαίως, θα μπορούσε επομένως να υποστηριχθεί ότι η παράβαση άλλης υποχρεώσεως εκτός της αναφερθείσας θα μπορούσε να νομιμοποιήσει, εκτός της απώλειας της πριμοδοτήσεως, την άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως. Για παράδειγμα, η εκχώρηση του ζωικού κεφαλαίου γαλακτοπαραγωγής για σκοπούς άλλους εκτός της σφαγής ή της εξαγωγής [27].

67. Μου φαίνεται, εντούτοις, ότι η παράβαση αυτού του είδους υποχρεώσεων, που ήδη ρύθμιζε το θεσπισθέν με τον κανονισμό 1078/77 σύστημα, το οποίο καθιστά δυνατή στην περίπτωση αυτή την επιστροφή των καταβληθέντων ποσών, δεν μπορεί να εξομοιωθεί με την παράβαση της υποχρεώσεως μη εμπορίας. Η απόδειξη της μη τηρήσεως των υποχρεώσεων αυτών δεν αρκεί, πράγματι, για να αποδειχθεί η πραγματική πώληση γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων η οποία, μόνον αυτή, για τους ήδη αναφερθέντες λόγους, θα δικαιολογούσε την άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς.

68. Ομοίως, θεωρώ ότι πρέπει να απορριφθεί η άποψη, στην οποία φαίνεται να βασίζεται η απόφαση Ecroyd, ότι η χορήγηση ή η διατήρηση πριμοδοτήσεως μη εμπορίας συνδέεται κατ' ανάγκην με τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς.

69. Η διατήρηση της πριμοδοτήσεως θα στερούσε αυτομάτως ερείσματος την άρνηση χορηγήσεως της αιτηθείσας ποσοστώσεως και, αντιστρόφως, η ανάκληση της πριμοδοτήσεως θα απαγόρευε τη χορήγηση της ειδικής ποσότητας αναφοράς.

70. Πράγματι, το Δικαστήριο φαίνεται ότι έκρινε ότι η μη εκπλήρωση της επίδικης διατυπώσεως, στην οποία βασίζεται η απόφαση Ecroyd, επίσης δεν αρκεί για να δικαιολογηθεί η ανάκληση της πριμοδοτήσεως και η άρνηση χορηγήσεως της ειδικής ποσοστώσεως, πράγμα το οποίο εξηγεί την εγκυρότητα αμφοτέρων των μέτρων.

71. Θεωρώ ότι δεν συμβαίνει κατ' ανάγκη το ίδιο σε όλες τις περιστάσεις ακριβώς λόγω του επιδιωκομένου από το άρθρο 3α στόχου.

72. Εκτός της περιπτώσεως κατά την οποία η εκ μέρους του παραγωγού παράβαση της αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77 υποχρεώσεώς του συνίσταται στην παράβαση της υποχρεώσεως μη εμπορίας, η απώλεια του δικαιώματος για την πριμοδότηση μη εμπορίας δεν έχει κατ' ανάγκη ως αποτέλεσμα την άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως.

73. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η απώλεια αυτή αποτελεί τη νόμιμη συνέπεια, απορρέουσα σαφώς από το καθεστώς που θεσπίστηκε με

27 — Εν προκειμένω, φαίνεται ότι σ' αυτό το είδος αιτιάσεως βασίζονται, τουλάχιστον εν μέρει, οι αποφάσεις που ο G. Wilkens προσέβαλε δικαστικώς. Ας παρατηρηθεί επιπλέον ότι, όπως και για τους λοιπούς, η επιτυχία του προβληθέντος από το Γεωργικό Επιμελητήριο του Αννοβέρου ισχυρισμού, βασιζομένου στην παράβαση της υποχρεώσεως αυτής, φαίνεται ότι εξηρτάτο από την εφαρμογή κανόνων σχετικών με το βάρος αποδείξεως.

τον κανονισμό 1078/77 [28], της ενδεχομένης παραβάσεως μιας εκ των πολλών συνδεομένων με αυτό υποχρεώσεων, μεταξύ των οποίων η υποχρέωση μη εμπορίας.

74. Το θεσπισθέν με το άρθρο 3α σύστημα έχει στόχο διαφορετικό από αυτόν της διασφαλίσεως της πραγματικής εφαρμογής του καθεστώτος αυτού. Δεν μπορεί να αποβλέπει στην επιδίωξη άλλων σκοπών εκτός αυτού που έγκειται στο να καταστεί δυνατό στους παραγωγούς, που ανέστειλαν την εμπορία τους, να την επαναλάβουν κατά τη λήξη της νόμιμης περιόδου, κατ' εφαρμογήν του επίδικου κανονισμού. Αν στην άρνηση χορηγήσεως πριμοδοτήσεως προσετίθετο η άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως, ενώ δεν διαπιστώθηκε καμία εμπορία, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να πληρωθεί το κενό του άρθρου 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, χωρίς να ληφθεί υπόψη ο σκοπός αυτός. Επομένως, ο παραγωγός που τήρησε την υποχρέωσή του μη εμπορίας θα εστερείτο του δικαιώματος επαναλήψεως της παραγωγής για λόγους που δεν συνδέονται άμεσα με τη μείωση των πλεονασμάτων.

75. Επομένως, μου φαίνεται λογικό να υποστηριχθεί ότι η άρνηση χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς μπορεί να βασίζεται στην απώλεια του δικαιώματος για πριμοδότηση μη εμπορίας μόνον αν η απώλεια αυτή βασίζεται η ίδια σε σαφώς αποδειχθείσα παράβαση της υποχρεώσεως μη εμπορίας.

76. Προκειμένου, ειδικότερα, για την υπόθεση της κύριας δίκης, διαπιστώνεται ότι από τη μελέτη του φακέλου δεν καθίσταται δυνατή η διαπίστωση μετά βεβαιότητας των πραγματικών περιστατικών, βάσει των οποίων οι αρμόδιες εθνικές αρχές ακύρωσαν την πριμοδότηση μη εμπορίας του G. Wilkens και, επομένως, αρνήθηκαν τη χορήγηση ειδικής ποσοστώσεως.

77. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι από την προσβαλλομένη απόφαση δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων παρέβη την απαγόρευση παραγωγής γάλακτος, το δε Γεωργικό Επιμελητήριο του Αννοβέρου επίσης δεν ισχυρίζεται κάτι τέτοιο [29]. Ο G. Wilkens υποστηρίζει ότι δεν του προσάφθηκε ότι συνέχισε να παράγει γάλα κατά την περίοδο μετατροπής [30]. Κατά το Συμβούλιο, αντιθέτως, ο G. Wilkens δεν προσκόμισε την απόδειξη περί της τηρήσεως της υποχρεώσεως μη πωλήσεως γαλακτοκομικών προϊόντων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου [31].

78. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το Γεωργικό Επιμελητήριο του Αννοβέρου αιτιολόγησε την ανάκληση της προσωρινής βεβαιώσεως ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της χορηγήσεως ειδικής ποσοστώσεως με την ακύρωση της πριμοδοτήσεως μη εμπορίας [32].

28 — Στην προπαρατεθείσα απόφαση Jensen αναφέρεται ότι: «(...) από τη διατύπωση των υπό κρίση διατάξεων [ιδίως του κανονισμού 1078/77] *προκύπτει σαφώς ότι, σε περίπτωση μη εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το σύστημα πριμοδοτήσεων*, το ποσό της καταβληθείσας πριμοδότησης πρέπει να αποδοθεί πλήρως (...)» (σκέψη 27, η υπογράμμιση είναι δική μου).

29 — Μέρος II, παράγραφος 3, της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

30 — Σημείο 1, παράγραφος 1, των γραπτών παρατηρήσεών του.

31 — Σημείο 6, παράγραφος 2, των γραπτών παρατηρήσεών του.

32 — Μέρος I, παράγραφος 4, της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

79. Θεωρώ ότι δεν απόκειται στο Δικαστήριο να εξετάσει τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η ανάκληση της πριμοδοτήσεως ή η άρνηση χορηγήσεως στον προσφεύγοντα ειδικής ποσοστώσεως.

80. Στο δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως της κύριας δίκης απόκειται, με τα μέσα που του παρέχει το εθνικό του δίκαιο, να ερευνήσει και να αναγνωρίσει τις περιστάσεις που καθιστούν δυνατό να αποδειχθεί ή, αντιθέτως, να αποκλειστεί η περίπτωση της παραβάσεως εκ μέρους του G. Wilkens της υποχρεώσεώς του μη εμπορίας ή ακόμη να καθοριστεί η ακριβής έκταση της παραβάσεως αυτής, προκειμένου να συναχθούν εξ αυτού οι συνέπειες, υπό το φως των κατευθυντηρίων γραμμών που εγώ σας προτείνω, ως προς τη νομιμότητα της αρνήσεως χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς.

Πρόταση

81. Ενόψει των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Bundesverwaltungsgericht ως εξής:

«1) Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1991, έχει την έννοια ότι απαγορεύει την προσωρινή χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς σε παραγωγό, ως προς τον οποίο εκδόθηκε απόφαση περί της απωλείας του δικαιώματος καταβολής πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή μετατροπής ή περί της επιστροφής του ποσού της πριμοδοτήσεως αυτής, αν η απόφαση αυτή αιτιολογείται με την παράβαση εκ μέρους του παραγωγού αυτού της υποχρεώσεως μη εμπορίας που ανέλαβε δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής.

2) Από την εξέταση του δευτέρου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο δυνάμενο να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 3α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 857/84.»